

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Спеціальність СЗ Міжнародні відносини

Галузь знань «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні
кафедри
Протокол № від 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика та організація наукових досліджень
Викладач	 Голуб'як Наталія Романівна – кандидат політичних наук, старша викладачка кафедри міжнародних відносин
Контактний телефон викладача	+ 3 8099 743 11 24
Е-mail викладача	 nataliia.holubiak@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Нормативна
Обсяг дисципліни	Лекції – 14 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 58 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/2043
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Методика та організація наукових досліджень» належить до нормативної частини освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності СЗ Міжнародні відносини. Метою курсу є формування у студентів знань і практичних навичок здійснення наукового пошуку, організації й проведення політичних досліджень, опанування сучасних методів збору, обробки та інтерпретації наукової інформації. У процесі вивчення дисципліни студенти ознайомлюються з етапами наукового дослідження, правилами підготовки наукових праць, вимогами до академічної доброчесності, структурою наукового тексту, особливостями підготовки курсових, кваліфікаційних та дисертаційних робіт. Особлива увага приділяється методологічним засадам політичної науки, вибору наукової проблеми, формулюванню гіпотези, побудові логіки дослідження, а також аналізу політичних процесів і явищ із використанням сучасних кількісних та якісних методів. Вивчення курсу сприяє розвитку наукового мислення, аналітичних умінь, дослідницької культури та здатності самостійно проводити наукові розвідки в галузі міжнародних відносин.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета навчальної дисципліни – ознайомити студентів з сучасними проблемами розвитку науки, організаційної структури науки в Україні, методології і методики проведення наукових досліджень, вибору напряму та теми наукового дослідження, організації науково-дослідної роботи. Завдання навчальної дисципліни «Методика та організація наукових досліджень» – сформувати у студентів розуміння закономірностей розвитку науки, методології проведення наукових досліджень; виробити вміння провадити аналіз теоретичних та	

емпіричних даних, формулювати висновки та пропозиції; працювати з джерелами інформації та оформляти результати наукових досліджень.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Дана дисципліна покликана розвинути наступні компетентності:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблему;

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою;

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість;

ЗК 9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики;

СК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності;

СК 6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень;

СК 7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали і довідки;

СК 8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи;

СК 9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

Результати навчання

РН 03. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики;

РН 05. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав;

РН 07. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
лекції	14	6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18	4
самостійна робота	58	80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	С3 Міжнародні відносини	1	нормативна

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Семінарські заняття	сам. роб.
Тема 1. Наука як продуктивна сила розвитку суспільства	2		2
Тема 2. Академічна доброчесність. Межа між академічною доброчесністю і ШІ. Академічна доброчесність і відповідальність: закордонний досвід	2	2	6
Тема 3. Інтелектуальна власність та авторські права		2	4
Тема 4. Процес пізнання. Методологія наукового дослідження. Теоретичні та емпіричні методи дослідження міжнародних відносин.	2	2	6
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Методика опрацювання літературних джерел. Баз даних наукової інформації	2	2	6
Тема 6. Види наукових публікацій. Особливості публічного виступу. Студентська наукова робота та Студентський путівник КНУ	2	2	6
Тема 7. Вимоги до бібліографічного списку. Міжнародні стилі оформлення джерел літератури. Можливості штучного інтелекту в науковій роботі.		2	6
Тема 8. Методика написання та оформлення наукової статті.		2	6
Тема 9. Кваліфікаційна робота: написання та оформлення. Структурні частини вступу магістерської роботи	4	4	16
ЗАГ.:	14	18	58
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни		
	Практичне (семінарське) заняття		20
	Самостійна робота по лекційних тематиках		10
	Індивідуальне завдання		20
	Екзамен		50
	Максимальна кількість балів		100
Вимоги до письмових робіт	- Оцінювання самостійної роботи (максимально 10 балів) передбачає проходження тестування за лекційними та додатковими матеріалами. Оцінювання відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,1. - Оцінювання <i>індивідуального завдання</i> (максимально 20 балів) передбачає дві форми – розширений план-проспект магістерського дослідження (10 балів) та підготовка публічного виступу на конференцію (балів).. План-проспект складається з теми магістерської роботи, актуальності дослідження, мети роботи та завдань, об'єкту та предмету досліджень, принципів та методів, які можна застосувати у дослідженні; стан наукової розробки (на момент опрацювання матеріалів), розширений опис розділів, правильно оформлений список джерел. Другою формою є підготовка публічного виступу на звітну студентську конференцію. При оцінюванні роботи береться до уваги структурованість викладання змісту роботи, повнота розкриття теми, самостійність, власні форми систематизації та представлення інформації, дотримання загальних правил оформлення наукових робіт.		

	- Оцінка за іспит формується на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів). Оцінювання за <i>екзамен</i> відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5. <i>Підсумкова оцінка</i> за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 20 балів), отриманих балів за самостійну роботу (максимально –10), за індивідуальне завдання (максимально 20) і оцінки, отриманої за <i>екзамен</i> (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів. - При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання есе, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.
Семінарські заняття	Оцінювання відповідей студентів на <i>практичних (семінарських)</i> заняттях відбувається за 100 бальною шкалою. По завершенні теоретичного навчання максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 20 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни, Належне виконання: 1) змісту питань планів семінарських занять. 2) індивідуальної та самостійної роботи. 3) підсумкової контрольної роботи. Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю в грудні за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору визначеної положенням кількості балів.
Підсумковий контроль	- Оцінка за іспит формується на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів). Оцінювання за <i>екзамен</i> відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5. <i>Підсумкова оцінка</i> за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 20 балів), отриманих балів за самостійну роботу (максимально –10), за контрольну роботу (максимально – 10), за індивідуальне завдання (максимально – 10) і оцінки, отриманої за <i>екзамен</i> (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів. - При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання есе, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-prozapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування лекцій та семінарських занять для студентів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може

	відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнень на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт. У випадку негативної оцінки на третьому талоні або не допуску до екзаменів внаслідок не виконання навчального плану студент має право на повторне вивчення курсу, яке регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhenniapropovtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf
Неформальна освіта	Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://efund.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchanniazdobutykshliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imenivasylia-stefanyka.pdf Здобувачам враховувати результати навчання, отримані в процесі неформальної освіти на курсах дистанційного навчання таких платформ, як Coursera, Prometheus, EdEra, Всеосвіта, тощо. Визнання результатів неформального навчання в Університеті включає подання здобувачем заяви, ідентифікацію задекларованих ним результатів, їх оцінювання університетом та ухвалення рішення щодо зарахування відповідних освітніх компонентів або відмови у визнанні. Цей процес спрямований на забезпечення відповідності задекларованих результатів вимогам освітніх програм..
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до

[Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» \(введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.\).](#) відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішення кафедри міжнародних відносин

8. Рекомендована література

Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г.Сорокіної, А.Є.Артюхова, І.О.Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169с.

Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234с.

БЕРДО, Рімма Сергіївна; РАСЮН, Віктор Леонідович; ВЕЛИЧКО, Вікторія Андріївна. Штучний інтелект та його вплив на етичні аспекти наукових досліджень в українських закладах освіти. Академічні візії, 2023, 22. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/469>

Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень. [текст] : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.

Василенко В. Ю.; Цюпаченко Ю. С. Огляд стану використання технологій штучного інтелекту в освіті: закордонний досвід. Вісник Харківської державної академії культури, 2024, 66: 114-126.

Веб-ресурс: Студентський путівник ПНУ, https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/10/Студентський_путівник_2019-20-25.10.pdf

Голуб'як Н.Р. Dyskusja o istocie demokracji bezpośredniej: powrót do źródeł demokracji. Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Серія Думка. / ред. І. С. Монолатій. №7. С. 41-53.

Марчук В., Голуб'як Н. Підготовка дипломатичних кадрів у контексті становлення і розвитку чеської дипломатії (1989-2004). Актуальні проблеми філософії та соціології. 2023. № 41. С. 141-145. <https://doi.org/10.32782/apfs.v041.2023.23>

Holubiak N. Od demokracji bezpośredniej do demokracji elektronicznej: teoretyczny aspekt. Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ: ЛІК, Вип.12. 2018. С. 24-35.

Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник /О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т імені В.В. Докучаєва - Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.

Еко У. Як написати дипломну роботу. Пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224с.

Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. НестерцовоїСобакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.

Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2006. 06 с.

Кудінов І.О. Основи наукового цитування. URL: <https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovogo-czitivannya.pdf>

Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». (2015). URL: https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc

Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2019. No24. С.122–129

Мальський М. З., Мацяк М. М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2007. 461 с.

Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. /С. Е. Важинський, Т І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.

Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин : НДУ імені М. Гоголя, 2017. 236 с.

Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; Науковотехнічна бібліотека імені Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. 117 с.

Національний стандарт України. Інформація та документація. Бібліографічне посилання.

Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015 презентація. URL: <http://vipro.org.ua/index.php?pagename=presentation>

Основи наукових досліджень: Навчальний посібник/Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А.: Львів: Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.

Оформлення списку бібліографічних посилань до наукової роботи. Гарвардський стиль (Harvard Referencing Style): метод. рек. / уклад.: В. В. Степко, А. А. Чернявська; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, наук. б-ка. Київ, 2018. 11 с

Оформлення списку літератури для розширеної анотації англійською мовою. URL:http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/references_extend_summary_ukr.pdf

Паламар С., Науменко М. Штучний інтелект в освіті: використання без порушення принципів академічної чесності. Educological discourse, 2024, 1.44: 68-83. URL: <https://www.od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/1106>

Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <https://pnu.edu.ua/документи/>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556- VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

Про освіту: Закон України від 05.08. 2017 №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності / укладачі: підкомісія 303 «Академічна доброчесність» / 2016 р. 24 с.

Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf>

Рівні вищої освіти та наукові ступені. URL:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/rivni-vishoyi-osviti-ta-naukovi-stupeni>

Струтинська Т.З., Стецюк Н.М., Бойчук О.І., Методичні вказівки до написання магістерських робіт для студентів денної форми навчання спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» [текст] / Укладачі Струтинська Т.З., Стецюк Н.М., Бойчук О.І. Івано-Франківськ : Факультет історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2018. 37 с.

Теорія міжнародних відносин [Текст] : підручник / М. З. Мальський, М. М. Мацяк ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Факультет міжнародних відносин. - 3-тє вид., перероб. і доп.- К. : Знання, 2007. 461 с.

Фицик І. Д.; Білан Д. І. Філософія освіти: дотримання принципів академічної доброчесності в університетах США. Актуальні проблеми філософії та соціології, 2023, 43: 124-130. http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprfc_2023_43_23

Фушен Ж., Кін О. Академічна доброчесність у китайській вищій освіті: виклики та стратегії подолання порушень. Наукові інновації та передові технології. 2025. № 4 (44). <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/22340/22312>

Шинкарук О. Політика впровадження академічної доброчесності у закладах вищої освіти Великої Британії. Comparative Professional Pedagogy. 2023. 13.1: 93-100. <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/article/view/39>

Шопа Я. І. Студентська наукова робота : навч. посібн.; за ред. П. М. Якібчука. Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 184 с.

Що за страшний звір - наукова стаття, і як перестати його боятися. URL: <https://www.slideshare.net/knukim-library/ss-129407000>

Цимбалістий В.Ф. Теорія міжнародних відносин: Навчальний посібник. 3-тє вид. доповнене та виправлене. Львів: "Новий Світ-2000", 2009. 360 с.

Шепелєв М. А. Теорія міжнародних відносин. К.: Вища школа, 2004. 622с.

